

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 3. Quid sit suppositio termini, & quotuplex.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

Complexus verò est, qui ex aliis terminis est compositus quouis modo. Vnde, terminus complexus, & oratio in idem recidunt, quod ad rem attinet. Si tamen oratio sumatur non solum pro aggregato plurius dictionum, vti eam sumpsit Arist. lib. 1. *Periherm. cap. 4.* sed insuper pro aggregato plurius conceptuum, cum obiectiuorum, cum formalium ipsis dictionibus respondentium, vti sumi impræsentiarum expediet, vt quemadmodum terminus complexus, ita etiam oratio in mentalem vocalem, & scriptum, rursusque mentalem, & obiectiuam diuidenda veniat, iuxta dicta *diuis. 1.*

Diuisio 7.

19 Terminus vniuersè etiam sumptus, alius primæ, alius secundæ intentionis est.

Terminus primæ intentionis est, qui præ se fert aliquid reale, vt *homo, Angelus, lapis, &c.* Terminus verò secundæ intentionis est, qui præ se fert aliquid rationis, siue coniunctum ab intellectu, vt vniuersale, genus, species, &c.

Diuisio 8.

20 Terminus sumptus specialiter pro vocali, atque adeo etiam pro scripto, alius est vniuersus; alius æquiuocus; alius analogus; alius denominatiuus. Tum alius primæ, alius secundæ impositionis. Tum alius finitus, alius infinitus.

De vniuerso, æquiuoco, analogo, & denominatiuo satis est dictum *disp. 17. q. 22.* Terminus primæ impositionis dicitur, qui significat res, vt *homo, lapis, &c.* Secundæ verò impositionis, qui significat voces significantes res, vt *Nomen, Verbum, &c.* Terminus finitus dicitur, qui determinat id, quod significat, vt *Homo, Angelus.* Infinitus autem, qui non determinat id, quod significat, sed id, quod non significat, vt *non Homo, non Angelus,* sumptæ particulæ non infinitanter; non verò negatiuè. Priori enim modo sumptæ, *non homo* significat cetera omnia præter hominem; posteriori autem modo sumptæ, *non homo* significabit negationem hominis dumtaxat. Quo secundo modo sumitur semper, quoties iungitur verbo, & negatiuam reddit propositionem, cuius verbum potissimum est prædicatum, iuxta dicta *n. 12.*

Diuisio 9.

21 Termini pluraliter sumpti, alij sunt pertinentes, alij impertinentes. Pertinentes autem alij sequelâ, alij repugnantia sunt tales. Rursus pertinentes sequelâ, alij conuertibiles sunt, alij non conuertibiles.

Hæ locutiones sunt logicorum fundatæ in connexionione, oppositioneque terminorum. Quare satis foret eos in connexos, & non connexos in oppositosque, & non oppositos diuidere; diuisâ subinde connexionione, oppositioneque eorum in suas species, iuxta dicta à nobis *suprà disp. 14.* Etenim pertinentes dicunt, quando ex vno ad alium bene arguitur. Si affirmatiuè quidem, pertinentes sequelâ; vt: *est homo: ergo risibilis*; si negatiuè verò, pertinentes repugnantia; vt: *est calidum: ergo non frigidum.* Bonitas autem consequentiæ ab vno ad alterum affirmatiuè in connexionione; negatiuè verò in oppositione vnius cum altero fundatur. Vnde, pertinentes repugnantia semper sunt mutuo tales: quia oppositio semper est mutua. Pertinentes au-

tem sequelâ aliquando sunt mutuo tales, quo casu dicuntur conuertibiles, aliquando verò non mutuo, quo casu dicuntur non conuertibiles quia connexionio aliquando mutua, aliquando non mutua est. Videantur cetera ad rem spectantia cum ceteris connexionionis, oppositionisque diuisionibus loco citato. Impertinentes verò terminos appellant Logici, qui inter se, nec connexionionem, nec oppositionem habent; proindeque ex vno ad alterum nec affirmatiuè, nec negatiuè licet arguere, vt *album, & dulce.*

QVÆSTIO III.

Quid sit suppositio termini:
& quomplex?

Suppositio termini est acceptio termini pro re, 22
quam significat, aut pro se. Cum enim, vt ait Arist. lib. 1. *Elench. cap. 1.* res ipsas in disputationem non possimus adducere, vocibus protebus per ipsas significatis vtimur, vt medijs illis de rebus ipsis disputemus, nisi disputatio sit de vocibus, quo casu voces à nobis pro se ipsis in disputatione accipiuntur. Quod ipsum est eas, aut pro rebus significatis, aut pro se ipsis inter disputandum supponi. Vnde patet, suppositionem termini vocalis dumtaxat affectionem, seu proprietatem esse.

Hinc suppositio imprimis diuiditur in materialem, & formalem. Materialis dicitur acceptio termini pro se ipso, vt cum dicimus: *Homo est vox.* Formalis verò acceptio termini pro re, quam significat, vt cum dicimus: *Homo est animal.* In primâ enim propositione terminus *homo* pro se ipso; in secundâ verò pro re quam significat, capitur. Quod ex diuersitate prædicati ipsi attributi venit diiudicandum. Porro, suppositio formalis alia propria, est alia; impropria. Propria est vsurpatio termini pro re, ad quam postea significandam primò est impositus, vt cum dicimus: *Homines ridet.* Impropria verò vsurpatio termini pro re, ad quam postea significandam titulo alius habitudinis translatus est, vt cum dicimus: *Prata ridet.* Ridere quippe de hominibus propriè; de pratis autem dicitur translatiuè. Rursus, suppositio propria, alia dicitur simplex; & est acceptio termini pro re, vt subest conceptui secundæ intentionis, vt, si dicas: *Animal est genus.* Alia dicitur personalis; & est acceptio termini pro re, vt subest conceptui primæ intentionis, vt, si dicas: *Animal est sensibile.* Quid sit autem conceptus secundæ intentionis: & quid primæ ex dictis q. 2. *diuis. 7.* notum est.

Deinde suppositio personalis, alia singularis est: 24
alia communis. Singularis est acceptio termini singularis pro significato singulari. Communis autem acceptio termini communis pro significato communi, iuxta dicta de termino singulari, & communi q. 2. *diuis. 5.*

Præterea suppositio communis in distributi- 25
uam, copulatam, determinatam, & confusam diuidi solet. Distributiva est acceptio termini communis pro omnibus, & singulis significatis suis sumptis diuisim, vti accipitur terminus *Homo,* cum dicimus: *omnis homo est risibilis. Nullus homo est lapis.* Quæ rursus aut est distributiva pars singulis generum, id est, pro singulis significatis indiuiduis, vt in exemplis positis; aut pro generibus singulorum, id est, pro aliquo, vel aliquibus signifi-

ficatis

ficatis indiuiduis singulorum generum, quo pacto supponitur distributiue terminus *Animal*, cum dicitur: *Omne animal fuit in arca Noë*: Quæ vtræque, aut absoluta potest esse, hoc est, complectens omnia, quæ distribuit, vti in prioribus exemplis euenit, aut cum exceptione, hoc est, alicuius exceptionem compatiens, vti euenit in posteriore. Copulata autem suppositio est acceptio termini communis pro omnibus suis significatis collectim, siue indiuisum sumptis. Qualiter accipitur terminus *Apostoli*, cum dicitur: *Omnes Apostoli Dei sunt duodecim*. Determinata verò suppositio dici à plerisque solet acceptio termini communis pro aliquo ex suis significatis vagè quidem, siue disiunctiue significato; sed quod re ipsa determinari, siue signari potest, vt cum dicimus: *Aliquis homo currit*. Vbi terminus *Homo* pro vno hominum significato indeterminatè, seu vagè accipitur; sed, cui re ipsa determinatè conuenit currere, reque ipsa subinde, quis ille sit, cui conuenit currere, determinari potest, atque signari. Hæc tamen suppositio ab aliquibus ob eam indeterminatam, seu vagam termini significationem confusa nuncupatur. Strictius tamen ab omnibus dicitur suppositio confusa acceptio termini communis pro significato ita confuso, vt neque determinari, neque signari possit re ipsa, vt cum dicimus: *Equus requiritur ad equitandum*. Nulli enim equo determinato conuenit absolutè re verà requiri ad equitandum, pro nulloque subinde equo determinato, & assignabili accipitur terminus equus in dictâ propositione; sed tantum pro equo sumpto confusè. Quod est suppositionem eius in tali propositione confusam esse. Qualis censetur etiam à multis suppositio prædicati, cuius subiectum affirmatiue distribuitur, vt prædicati *Animal* in hac propositione: *Omnes homo est animal*; necnon suppositio subiecti, cuius prædicatum distribuitur affirmatiue, vt subiecti *homo* in hac propositione: *homo domat omnia animalia*.

26 Ego verò censeo, duplicem suppositionis confusionem debere distingui. Aliam enim, quæ confusio communitatis potest vocari, oritur ex vniuersalitate termini non distributi. Quo pacto dicitur supponi confusè prædicatum propositionis vniuersalis affirmatiue, vt huius: *Omnis homo est animal*. Et subiectum commune propositionis, cuius prædicatum affirmatiue distribuitur, vt harum: *Homo omnia animalia domat*. *Caro auertina ubique terrarum comeditur*. *Piper venditur Teleti*. & *Marini*; & similia. Quo etiam spectat confusio termini communis, cui aduerbia numeralia iunguntur, vt in his: *Ter feci sacrum*. *Bis legi lectionem*, & similibus. Et vniuersè confusio cuiusvis termini communis, qui nec sumitur pro vno tantum inferiori, nec distribuitur pro pluribus. Alia verò, quæ confusio indeterminatæ poterit appellari, tunc reperitur, quando terminus communis accipitur pro vno tantum inferiori, non tamen determinato; sed vago, siue indeterminato. Quæ rursus duplex est. Alia enim est confusio indeterminatæ ex parte modi significandi dumtaxat; alia confusio indeterminatæ ex parte rei significatæ. Prima inuenitur, vbi terminus communis pro vno inferiore vagè sumpto usurpatur, quod tamen illi attribuitur, alicui determinato re ipsa competit, vt cum dicimus: *Aliquis homo loquitur*, loquente re ipsa homine aliquo determinato, & assignabili. Secunda verò inuenitur, vbi terminus communis

ita pro vno inferiore indeterminatè sumpto usurpatur, vt id, quod illi attribuitur, nulli determinato, & assignabili conueniat re ipsa absolute, vt cum dicimus: *Aliqua actio requiritur, vt effectum fiat*, nullâ determinatâ actione ad id re ipsâ requisitâ absolute, sed tantum vnâ, vel alterâ sub disiunctione. *Vna auditio Massæ præcepta est*, nullâ determinatâ Massæ auditione re ipsâ præceptâ absolute. Paritèque in similibus. Quomodo verò in his, casibus prædicatum nulli inferiorum subiecti communis re ipsâ conueniens determinatè, & absolute, eatenus solum dicatur alicui eorum sub disiunctione, indeterminatè conuenire, quatenus cuius eorum determinatè, sub conditione tamen negationis aliorum conuenit, ex dictis disputat. 10. quæstion. 2. & 5. liquidum est.

Ad sciendum autem, quo ex dictis modis 27 vnusquisque terminus supponatur, ista regulæ sunt. 1. Quoties subiectum propositionis afficitur signo nullus non solum subiectum ipsum, sed etiam prædicatum distribuitur; & vniuersum negatio quævis omnes terminos communes alias non distributos, quos post se siue immediatè, siue mediatè reperit, distribuit. Sic in hac propositione. *Non aliquis homo est lapis*: termini *homo*, & *lapis*; & in hac: *Aliquis homo non est lapis*: terminus *lapis* distributiue supponuntur. 2. Signum *omnis* terminum, quem afficit immediatè, distribuit; quem verò mediatè, facit supponere confusè confusione communitatis, vt in exemplis supra positis cernere est. 3. Terminus communis sumptus pro collectione omnium, quæ sub se continet indiuisum, supponitur copulatè, siue ex parte subiecti propositionis, siue ex parte prædicati ita sumatur. 4. Signum *Aliquis* vel æquiualens facit supponere confusè confusione indeterminatæ solum ex parte modi significandi terminum communem, quem afficit tam mediatè, quam immediatè, dum nulla præcedit negatio, aut signum distribuens. Sic enim in hac propositione: *Aliquis homo est animal* supponuntur tam *animal*, quam *homo*. In his verò: *Aliquis homo non est aliquis lapis*, terminus *lapis* distributiue supponitur; Et in hac: *Omnis homo est aliquod animal*, terminus *animal* confusè confusione communitatis, perinde ac si signo *aliquis* non essent affecti. 5. Quando nulli contentorum sub termino communi conuenit determinatè, quod ei attribuitur; sed vni, vel alteri eorum sub disiunctione, tunc talis terminus supponitur confusè confusione indeterminatæ ex parte rei significatæ, vt terminus *oculus* in hac propositione: *oculus requiritur ad videndum*. 6. Termini æquiuales eodem genere suppositionis supponi censentur, quibusvis denum signis, aut negationibus afficiantur alij præ aliis. Sunt autem termini æquiuales, qui idem obiectum significant æquiualesque faciunt propositiones, quas componunt, iuxta dicenda infra disp. 19. q. 2.

Porro ad resoluendas, ampliùsque subinde explicandas quatuor suppositiones communes commemoratas, totidem Descensus, Ascensusque connumerantur à Logicis. Nempe copulatiue, copulatiue, disiunctiue, & disiunctiue. Quorum primus, inquit, suppositioni distributiue correspondet, eique debetur; secundus suppositioni copulatiue; tertius suppositioni determinatæ; quartus suppositioni confusæ. Est autem descensus progressio

progressio à termino communi ad particularia sub eo contenta sufficienter enumerata: ascensus verò vice versà progressio à particularibus sufficienter enumeratis ad terminum communem. Et quoniam conceptus obiectiuus communis aliud non est re ipsà à particularibus, quos amplectitur; atque adeo quidquid realiter illi conuenit, & his conueniat necesse est, atque è conuerso. Idcirco, ascensus, & descensus legitimæ quædam sunt argumentationes.

29 Itaque, bene sic arguitur: *Omnis homo est animal: Ergo hic homo est animal, & hic homo est animal: & hic homo est animal, &c.* aliquis omnibus pariter recensitis: atque item è conuerso. Similiter bene sic arguitur: *Nullus homo est lapis: Ergo neque hic homo est lapis; neque hic homo est lapis, &c.* pariter recensendo reliquos omnes atque item è conuerso. Qui sunt descensus, ascensusque copulatiui tum affirmatiui, tum negatiui suppositioni distributiue termini homo affirmatiue, & negatiue correspondentes, & debiti. Bene etiam arguitur: *Omnnes Apostoli Dei sunt duodecim: Ergo hic Apostolus, & hic, & hic, &c.* numeratis omnibus, sunt duodecim: atque etiam è conuerso. Similiter: *Omnes Apostoli Dei non sunt viginti: Ergo hic Apostolus, & hic, &c.* numeratis omnibus, non sunt viginti: atque item è conuerso. Qui sunt descensus, ascensusque copulatiui tum affirmatiui, tum negatiui suppositioni copulatiue termini Apostoli affirmatiue, & negatiue correspondentes, & debiti. Bene etiam arguitur: *Aliquis homo currit: Ergo, vel hic homo currit, vel hic homo currit, &c.* pariter percurrendo per omnes: atque item è conuerso. Similiter: *Aliquis homo non loquitur: Ergo vel hic homo non loquitur; vel hic homo non loquitur, &c.* pariter per omnes percurrendo: atque item è conuerso. Qui sunt descensus, ascensusque disiunctiui affirmatiui, & negatiui respondentes, & debiti suppositioni termini Aliquis homo, quam plerique determinatam nonnullis resagantibus, vocant; & nos suppositionem confusam confusione indeterminatæ ex parte dumtaxat modi significandi dicendum censemus. In quibus omnes Logici re ipsà conspirant. Et merito.

30 Dissentiunt tamen circa descensus, ascensusque, disiunctum, quem plerique indistinctè adscribunt suppositioni confusæ; negantibus tamen aliis; eo quod suppositioni confusæ, quam habet prædicatum propositionis vniuersalis affirmatiue, aliisque huiusmodi, non videtur quadrare posse. Quamquam enim bene arguitur: *Alia actio requiritur, ut effectus fiat: Ergo, vel hæc actio, vel illa, numeratis omnibus, requiritur, ut effectus fiat: atque item è conuerso; Qui sunt descensus, ascensusque disiunctiui suppositioni confusæ termini Actio correspondentes, & debiti. Ast non bene arguitur. Similiter: *Omnis homo est animal: Ergo omnis homo est hoc animal, vel illud, vel illud, &c.* omnibus recensitis: Quia est antecedens verum, & consequens falsum. Falsum quippe est, omnem hominem esse vnum ex animalibus vage, siue indeterminatè sumptum, quod tale consequens significat. Quocirca, neque è conuerso bene arguitur. Vnde patet, suppositioni confusæ termini Pharus, Scientiarum Tom. II.*

mini Animal eiusmodi ascensum, descensumque disiunctum nec conuenire, nec debere. Ergo, qui duas suppositiones confusas, præter eam, quam determinatam vocant communiter, paulò antea distinxit, facile dissidium hoc compono, asserendo, suppositioni confusæ confusione indeterminatæ ex parte rei significatæ descensum, ascensumque disiunctum prædictum conuenire, & debere; secus suppositioni confusæ confusione communitatis. Pro hac enim, præter quatuor numeratos, receptosque communiter, alius descensus, ascensusque adstruendus est, qui distributionis accommodari dici potest. Per quem dumtaxat bene descenditur, aut ascenditur à termino talem suppositionem habente ad inferiori eius, aut è conuerso in hunc modum: *Omnis homo est animal: Ergo omnis homo est hoc animal, & hoc animal, & hoc animal, &c.* omnibus numeratis per distributionem accommodandam, ita vt singulis hominibus singula animalia tribuantur. Similiter: *Vbiq; comeditur panis: Ergo vbiq; comeditur hic panis, &c.* recensitis omnibus per distributionem accommodandam, ita vt singulis locis singuli panes vnicuique suis tribuantur. Pariterque, è conuerso ascendendum; atque de cæteris huiusmodi philosophandum est.

Vnum hic superest adnotandum de termino 31 negatiue distributo, prout communiter vsurpatur videtur; nempe non descendendi ab eo legitime per solum descensum copulatiuum; sed opus esse duos simul descensus coniungere, copulatiuum videlicet, & disiunctum: id, quod etiam, dum ascenditur, seruandum est, ne detur antecedens verum, & consequens falsum. Si enim ita ascendamus: *Hæc actio non requiritur, ut effectus fiat, neque hæc requiritur, neque hæc requiritur, &c.* Ergo nulla actio requiritur, ut effectus fiat, antecedens est verum, & tamen consequens est falsum, iuxta communem sentiendi, & loquendi morem. Sicuti etiam est falsum dicere, nullam esse necessariam Dei gratiam ad consequendam vitam æternam: cum tamen sit verum dicere, hanc determinatam non esse necessariam, neque illam, neque illam, &c. numeratis omnibus. Ascensus igitur ita faciendus est. Gratia A non est necessaria ad salutem, neque est necessaria gratia B, neque gratia C, rursus neque est necessaria A, vel B, vel C, sub disiunctione: ergo nulla est necessaria gratia ad salutem: pariterque descensus faciendus est. Etenim negatio absolute prolata adeo est malignantis naturæ, vt non solum soleat negare vnum de alijs secundum se spectato; sed etiam quouis modo comparato cum alijs. Quo fit, vt quidquid negatur de termino distributo, non solum negetur de singularibus in eo contentis secundum se absolute conceptis; sed etiam inter se comparatis per disiunctionem. Hæc dicta loquendo de termino negatiue distributo, prout communiter videtur sumi pro omnibus scilicet, & singulis in ipso contentis non solum determinatè; sed insuper disiunctiue, disiunctum sumptis. Si enim pro illis determinatè tantum sumptis sumatur, vt potest, atque etiam interdum solet, tunc illi ascensus, descensusque copulatiui tantum debitus erit.

Suppositioni adiungi solent aliæ quædam 32 termini vocalis proprietates: nempe status, ampliatio,

platio, restrictio, distractio, alienatio, diminutio; remotio, & appellatio. Quarum omnium explicatio eò tendit, ut innotescat, quo sensu unusquisque tenetur, præsertim communis accipiat. Hoc tamen sufficienter ex circumstantiis innotescit, quin opus sit tot vocabulis, totque regulis sub eis contentis audientis, siue legentis mentem obruere. Ob id eas omitto apud tumultistas videndas.

DISPUTATIO XIX.

De propositionibus.

PROPOSITIONES tum obiectivæ, tum formales, æque tum mentales, tum vocales, aut ore prolata, aut scriptæ, quæ veluti materia sunt, vnaqueque suo modo, ex quâ omnis scientia humana compingitur, materia sunt etiam non ex quâ, sed circa quam disputatio præsens versatur.

QVÆSTIO PRIMA.

Quid sit propositio;
& quotuplex.

Propositio (quam aliqui enunciationem appellant) ex Aristot. libr. primo, Periherm. capit. quarto, sic definitur solet: *Est oratio, in quâ verum, vel falsum est.* Tum ex eodem libr. primo, Prior. capit. primo, *Est oratio aliquid affirmans, vel negans.* Melius tamen alij, ut fugiant in definiendo disunctionem distinguentem potius species definiti, ipsi in illas diuidentem, quàm explicantem ipsius naturam talibus speciebus communem, ita definiunt: *Est oratio enuntians aliquid de aliquo, id est, suadens aliquid de aliquo, siue alicuius de aliquo suavia ex suo proprio modo tendendi.* Hoc namque, & omni propositioni est commune, & eam sufficienter discriminat ab omni non propositione. Ex quibus definitionibus (quarum prima descriptiva, secunda autem, & tertia quiditativæ censentur, vnaqueque suo modo) satis superque apparet, quid sit propositio formalis, vocalis, & scripta, aut etiam mentalis. Propositio autem obiectiva aliud non est ab obiecto propositionis formalis.

Iam verò propositio, formalis sumpta vniuersè primò diuiditur in affirmatiuam, quæ affirmando ponit aliquid in rebus, ut *Petrus currit*; & negatiuam, quæ remouet aliquid negando, ut *Petrus non legit*. Quarum vtraque rursus, aut erit vera, si sit conformis suo obiecto, aut erit falsa, si sit difformis, iuxta dicta latè de veritate, & falsitate propositionum. tum formalium, tum obiectiuarum *supra disputatione tertia.* Quæ ad rem videnda. Propositionum quippe obiectiuarum aliæ veræ sunt veris for-

malibus correspondentes; aliæ falsæ correspondentes falsis formalibus: sicut etiam aliæ sunt positivæ correspondentes formalibus affirmatiuis, aliæ negativæ correspondentes negatiuis formalibus.

Deinde, propositio formalis sumpta etiam 4 vniuersè in absolutam, seu categoricam, & conditionatam, seu hypotheticam est diuidenda. Prima est, quæ absolute enuntiat aliquid de aliquo, ut *Petrus currit*; *Petrus non legit*. Secunda, quæ sub aliquâ conditione, siue sub aliquâ factâ hypothesi enuntiat aliquid de aliquo, ut, *si Petrus curreret, moueretur*; *si Petrus non videret, non legeret*. Vtraque autem rursus in simplicem, & complexam diuidenda venit. Simplicem dico, quæ ex pluribus propositionibus non est composita, ut cernitur in exemplis positis. Complexam autem appello, quæ ex pluribus propositionibus composita est, ut cernitur in his: *Petrus currit, & Ioannes ambulat*; *si Petrus curreret, Petrus moueretur, & Ioannes cerneret*. Complexa verò propositio rursus diuiditur à Logicis in copulatiuam, causalem, & rationalem. In multisque alias æquali rure diuidi posset, atque etiam in mixtas ex illis, combinatione factâ. Copulatiua est, quæ plures propositiones, seu categoricas, seu hypotheticas coniungit per particulam &, aut æquiualem, ut in exemplis positis. Disiunctiua, quæ plures pariter disiungit mediâ particulâ *vel*, aut simili, ut *Petrus currit, vel Ioannes legit*; *Si Petrus curreret, Ioannes gauderet, vel non gauderet*. Causalis est, quæ mediâ particulâ *quia*, vel æquiualem indicat, obiectum vnius propositionis esse causam obiecti alterius, idque, vel categoricè, vel hypotheticè, ut: *Quia Petrus currit, mouetur*; *Si Petrus curreret, quia curreret, moueretur*. Rationalis denique est, quæ mediâ particulâ *ergo*, vel simili indicat obiectum vnius propositionis sequi ex obiecto alterius; id tamen solum evenit categoricè, ut, *Petrus currit: ergo mouetur*. Aliæ autem innominatæ diuersæ à prædictis huiusmodi sunt: *Dum Petrus legit, Ioannes audit*; *Quandiu Petrus laborat, Ioannes quiescit*; *Vbi est magister, ibi est discipulus*; sicut *vnus ambulat, ita, & alter*; Et similes. Adde, hypotheticam propositionem trifariam posse esse complexam; idque, vel copulatiuè, vel disiunctiue, vel causaliter, vel mixtè. Primo, ex parte conditionati tantum, ut in exemplis *supra* positis. Secundo, ex parte conditionis tantum. Tertiò, ex parte vtriusque. Quod hypotheticarum complexarum plurimæ aliæ species pullulant.

Scio: Logicos communiter aliter diuidere propositionem in categoricam, & hypotheticam. Eam enim solam categoricam dicunt, quam nos categoricam simplicem appellauimus: sub hypothetica autem comprehendunt tum dictam à nobis simplicem hypotheticam; tum quatuor complexas *supra* relatas coalescentes ex categoricis, copulatiuam scilicet, disiunctiuam, causalem, rationalem. Aliarum autem complexarum mentionem non faciunt. Cæterum diuisioni à nobis factæ prorsus videtur standum: quia Logici in suâ peccant dupliciter. Primò: quia vocabulo *hypothetica* abutuntur, utpote, quod solum dicitur proprie de conditionatâ; secus de reliquis. Secundo: quia diminutè procedunt, cum